

Muita (pārkāpumu kritēriji)

Publicēts: 04.10.2022.

Atjaunināts: 26.03.2025.

Jautājumu kategorija

Muita

Kādi administratīvie pārkāpumi muitas jomā ir atzīstami par maznozīmīgiem?

[Muitas likuma](#) 28. panta ceturtajā daļā noteikts, ka, piemērojot šā panta pirmās daļas ievaddaļā minētos normatīvos aktus muitas jomā, par maznozīmīgu muitas vai nodokļu noteikumu pārkāpumu tiek uzskatīti šādi pārkāpumi:

pārkāpums, kas nepārsniedz šā panta pirmās daļas 1. vai 3.punktā minētās robežvērtības un pieļauts vienu reizi novērtēšanas perioda laikā (attieciņi — 12 mēneši par šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajiem pārkāpumiem un trīs gadi par šā panta pirmās daļas 3.punktā minētajiem pārkāpumiem);

pārkāpums, kuru persona pati pirms Valsts ieņēmumu dienesta veiktās pārbaudes ir atklājusi un nekavējoties par to informējusi Valsts ieņēmumu dienestu, veicot nepieciešamos pasākumus šā pārkāpuma seku novēršanai;

jebkādas gadījuma rakstura kļūdas, kuras persona, aizpildot muitas deklarāciju, pieļāvusi vienu reizi, ar nosacījumu, ka minēto kļūdu dēļ nav ietekmēta samaksātā vai maksājamā muitas maksājuma parāda aprēķina pareizība;

muitas procedūras izpildes vai pagaidu uzglabāšanas nosacījumu pārkāpums, ja šāda pārkāpuma dēļ netiek būtiski ietekmēta muitas procedūras vai pagaidu uzglabāšanas nosacījumu izpilde.

Saskaņā ar VID Muitas pārvaldes norādījumiem par maznozīmīgu pārkāpumu var atzīt administratīvo pārkāpumu, ja nav konstatējami apstākļi, kas pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu, ja tas nav sistemātisks, un ja tas atbilst vismaz vienai no šādām pazīmēm:

transīta procedūrā esošu preču nogādāšanas termiņa galamērķa muitas iestādē nokavējums nav lielāks par 10 dienām;

ievešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanas termiņa nokavējuma gadījumā ievešanas kopsavilkuma deklarācija ir iesniegta pirms vai stundas laikā pēc preču ierašanās tajā vietā, kura ir šīs pirmās ievešanas muitas iestādes kompetencē, vai dzelzceļa kravu pārvadājumiem – ievešanas kopsavilkuma deklarācija ir iesniegta pirms vai divu stundu laikā pēc vilciena ierašanās tajā vietā, kura ir šīs pirmās ievešanas muitas iestādes kompetencē;

pagaidu uzglabāšanas termiņa nokavējums nav lielāks par 10 dienām, ja nokavējums nav izdarīts personas nolaidības dēļ un ir veikti nepieciešamie pasākumi šī pārkāpuma seku novēršanai;

nepatiesu informāciju saturošu dokumentu iesniegšana, ja ir izpildīti nosacījumi, ka nepatiesā informācija neietekmē muitas maksājumu apjomu un ierobežojumu, aizliegumu piemērošanu, pilnvērtīgas muitas kontroles veikšanu, nav iespaidojusi muitas procedūras pareizu norisi, riska ietekme ir zema, t. i., valsts budžeta ieņēmumu zaudējumu iespējamais apmērs ir līdz 1 500 EUR, deklarētājs piekrīt izmaiņām deklarācijā un nomaksā visus papildus aprēķinātos maksājumus vai ir samaksājis drošības naudu, kā arī nerodas citas fiskālas priekšrocības (piemēram, pievienotās vērtības nodokļa atmaksas tiesības);

nepatiesu informāciju saturošajā dokumentā – akcīzes preču pārvietošanas paziņojumā – informācija par:

- ● degvielas daudzumu atšķiras no konstatētā degvielas daudzuma ne vairāk kā par 150 litriem;

- tabakas izstrādājumu daudzumu atšķiras no konstatētā tabakas izstrādājumu daudzuma ne vairāk kā par 200 gabaliem cigarešu mazumtirdzniecības iepakojumā vai 100 gabaliem cigarillu, vai 50 gabaliem cigāru, vai 250 gramiem smēķējamās tabakas vai tabakas lapu, vai karsējamās tabakas;
- alkoholisko dzērienu daudzumu atšķiras no konstatētā alkoholisko dzērienu daudzuma ne vairāk kā par 2 litriem stipriem dzērieniem (virs 22%), 4 litriem – vidēji stipriem dzērieniem (līdz 22 %), 6 litriem – vīnam, 20 litriem – alum;

deklarējot preces, kurām var būt dabiskie zudumi vai masas izmaiņas, kas rodas preču faktiskās dabas dēļ, konstatētas faktiskā daudzuma neatbilstības un ir iesniegti pierādījumi, ka zudumi vai masas izmaiņas ir radušies preču fizikālo īpašību dēļ, un persona ir veikusi nepieciešamos pasākumus šī pārkāpuma seku novēršanai (veikusi darbības, lai deklarētu patieso preču daudzumu);

autoceļa robežšķērsošanas vietā konstatētās nedeklarētās degvielas daudzums atšķiras no deklarētā ne vairāk kā par 150 litriem;

muitas nodrošinājumu noņemšana, mainīšana vai iznīcināšana nav būtiski ietekmējusi muitas procedūras izpildi (ir konstatēts, ka tranzīta procedūrā esošām precēm nosūtītājā muitas iestādē veikta padziļināta muitas fiziskā kontrole un kravas saturs galamērķa muitas iestādē atbilst nosūtītājas muitas iestādes padziļinātās muitas fiziskās kontroles rezultātā konstatētajam);

preču izkraušana no transportlīdzekļa vai pārkraušana uz citu transportlīdzekli (izņemot vilcēja maiņu vai gadījumus, kad mainās transportlīdzeklis, bet preces pārvieto konteinerā), kā arī šādu preču uzglabāšana bez muitas iestādes atļaujas nav ietekmējusi muitas procedūras izpildi (vienlaikus ir izpildīti visi šādi nosacījumi: tranzīta procedūrā deklarētas identificējamās preces bez muitas iestāžu atļaujas ir nogādātas un izkrautas saņēmēja teritorijā, saņēmējs var uzrādīt minētās preces, tās atbilst muitas dokumentos norādītajam, ir identificējamās un tām nosūtītājā muitas iestādē saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 302. pantu vai 1987. gada 20. maija Konvencijas par kopīgu tranzīta procedūru 11. panta 4. punktu nav bijuši uzlikti muitas nodrošinājumi);

pagaidu uzglabāšanā esošas preces uzglabāšana ārpus pagaidu uzglabāšanas vietas vai — attiecīgos gadījumos — ārpus citas vietas, kuru norādījušas vai apstiprinājušas muitas iestādes, nav radījusi būtisku kaitējumu valsts budžetam, neietekmē valsts pārvaldes kārtību un sabiedrības intereses un preces nav uzglabātas ilgāk par 4 stundām;

nedeklarēto cigarešu daudzums mazumtirdzniecības iepakojumā nepārsniedz 200 gabalus vai 400 gabalus (Lidostas muitas kontroles punktā konstatētām cigaretēm) vai nedeklarēto cigarillu daudzums nepārsniedz 100 gabalus, vai nedeklarēto cigāru daudzums nepārsniedz 50 gabalus, vai nedeklarētās smēķējamās tabakas vai tabakas lapu, vai karsējamās tabakas daudzums nepārsniedz 250 gramus, un persona pilnā apjomā samaksā muitas maksājumus;

nedeklarēto alkoholisko dzērienu daudzums nepārsniedz 2 litrus stipriem dzērieniem (virs 22%), 4 litrus – vidēji stipriem dzērieniem (līdz 22 %), 6 litrus – vīnam, 20 litrus – alum, un persona pilnā apjomā samaksā muitas maksājumus;

no citas Eiropas Savienības dalībvalsts (preces pirktas brīvā apgrozījumā citā Eiropas Savienības dalībvalstī un par tām ir samaksāti visi nodokļi attiecīgajā dalībvalstī) ievestu cigarešu daudzums mazumtirdzniecības iepakojumā virs atļautā daudzuma nepārsniedz 300 gabalus vai cigarillu vai cigāru daudzums virs atļautā daudzuma nepārsniedz 900 gabalus, vai smēķējamās tabakas vai tabakas lapu, vai karsējamās tabakas daudzums virs atļautā daudzuma nepārsniedz 500 gramus, akcīzes preces konfiscējot, ja persona pilnā apjomā nesamaksā nodokļus;

no citas Eiropas Savienības dalībvalsts (preces pirktas brīvā apgrozījumā citā Eiropas Savienības dalībvalstī un par tām ir samaksāti visi nodokļi attiecīgajā dalībvalstī) ievestu alkoholisko dzērienu daudzums virs atļautā daudzuma nepārsniedz 10 litrus stipriem dzērieniem (virs 22%), 20 litrus – vidēji stipriem dzērieniem (līdz 22 %), 90 litrus – vīnam, 110 litrus – alum, akcīzes preces konfiscējot, ja persona pilnā apjomā nesamaksā nodokļus;

cigarešu, kas pārvietotas Latvijas Republikas teritorijā un nav marķētas ar akcīzes nodokļa markām, daudzums mazumtirdzniecības iepakojumā nepārsniedz 300 gabalus vai cigarillu vai cigāru daudzums nepārsniedz 900 gabalus, vai smēķējamās tabakas vai tabakas lapu, vai karsējamās tabakas daudzums nepārsniedz 500 gramus, akcīzes preces konfiscējot, ja persona pilnā apjomā nesamaksā nodokļus;

atļaujas turētājs nav ievērojis muitas iestādes apstiprinātā veidā veicamo preču uzskaiti, attiecībā uz uzglabāto preču

uzskaiti un identificēšanu, brīvajā zonā ievestajām, izvestajām un uzskaitē esošajām ārpussavienības precēm, norādot muitas dokumenta numuru vai preču transporta pavadzīmes numuru, saskaņā ar kuru preces ir ievestas brīvajā zonā un izvestas no tās, un konstatētās nepilnības preču uzskaitē neietekmē muitas maksājumu apjomu un ierobežojumu, aizliegumu piemērošanu, pilnvērtīgas muitas kontroles veikšanu, nav iespaidojusi muitas procedūras pareizu norisi, atļaujas turētājs piekrīt izmaiņām preču uzskaitē;

preces deklarācijas iesniegšanas brīdī neatrodas muitas deklarācijā norādītajā preču atrašanās vietā vai deklarācijā kā iepriekšējā muitas procedūra ir norādīta uzglabāšana brīvajā zonā, kur preces vēl nav ievestas, ja ir izpildīti nosacījumi, ka nepatiesā informācija neietekmē ierobežojumu, aizliegumu piemērošanu un pilnvērtīgas muitas kontroles veikšanu (preces tiek uzrādītas);

fiziskas personas personīgajā bagāžā konstatēto nedeklarēto preču (izņemot alkohola un tabakas izstrādājumu, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktos ieviešanas daudzumus) nodokļu maksājumu apmērs ir līdz 150 EUR, un persona pilnā apjomā samaksā nodokļu maksājumus;

normatīvajos aktos noteiktās skaidras naudas, ko, šķērsojot valsts robežu, iaved Latvijas Republikā vai izved no tās, deklarēšanas pienākuma neizpildīšanas gadījumā (t.sk. šķērsojot valsts iekšējo robežu) persona pēc savas iniciatīvas (vai, šķērsojot valsts iekšējo robežu, – pēc kompetentās iestādes amatpersonas pieprasījuma) ir deklarējusi skaidru naudu, bet konstatēts, ka persona nav deklarējusi visu skaidro naudu un nedeklarētās skaidrās naudas summa nepārsniedz 200 EUR;

tas nav radījis kaitējumu valsts vai Eiropas Savienības budžetam un nelabvēlīgi neietekmē sabiedrības intereses, kā arī nav tikusi traucēta VID Muitas pārvaldes struktūrvienības darbība (piemēram, administratīvā pārkāpuma apstākļu konstatēšanai nav patērēti nesamērīgi resursi).

Izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, administratīvo pārkāpumu var atzīt par maznozīmīgu arī pie citiem, iepriekš neminētiem, apstākļiem.

Kritēriji, kuriem izpildoties, uzskatāms, ka persona izdarījusi nopietnu vai atkārtotu muitas vai nodokļu tiesību aktu pārkāpumu, kas saistīti ar muitas noteikumos paredzēto darbību un formalitāšu izpildi, ir noteikti [Muitas likuma](#) 28. panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā.

28.pants. Nosacījums par nopietniem, atkārtotiem un maznozīmīgiem muitas vai nodokļu noteikumu pārkāpumiem un tā piemērošana muitas jomā

(1) Valsts ieņēmumu dienests, piemērojot regulu Nr. [952/2013](#), regulu Nr. [2015/2446](#), regulu Nr. [2015/2447](#) un 1975.gada TIR konvenciju, par nopietnu muitas vai nodokļu noteikumu pārkāpumu uzskata tādu pārkāpumu:

1) par kuru persona ir administratīvi sodīta par muitas noteikumu pārkāpumu, kā rezultātā atbilstoši regulas Nr. [952/2013](#) 79. vai 82.pantam papildu nomaksai valsts budžetā noteiktais muitas nodokļa un ar to saistīto maksājumu parāds pārsniedz 10 000 *euro* vai arī pievienotās vērtības nodokļa vai akcīzes nodokļa parāds pārsniedz 20 000 *euro*;

2) par kuru komercsabiedrības dibinātājs vai komercsabiedrības amatpersona ar tiesībām pārstāvēt komercsabiedrību likumā noteiktajā kārtībā ir atzīta par vainīgu noziedzīgā nodarījumā par kontrabandu, par tādu preču un vielu pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai, kuru aprīte ir aizliegta vai speciāli reglamentēta, par neatļautām darbībām ar muietošanai pakļautām precēm vai citām vērtībām, par aizliegtu uzņēmējdarbību, uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas un bez atļaujas (licences) vai par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu samaksas;

3) kas iepriekšējo triju gadu laikā vai izvērtēšanas brīdī konstatēts likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" 1. panta 16. punktā noteiktajā nodokļu revīzijā (auditā) vai 1. panta 37. punktā noteiktajā nodokļu kontrolē, kuras rezultātā papildu nomaksai valsts budžetā noteikto likumā "[Par nodokļiem un nodevām](#)" paredzēto nodokļu summa pārsniedz sešus procentus no personas attiecīgā gada Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no personas veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas), bet izvērtēšanas brīdī — sešus procentus no personas iepriekšējā gada Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļu ieņēmumiem (no personas veiktajām iemaksām atņemot nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas) un nav mazāka par 10 000 *euro*;

4) par kuru persona ir administratīvi sodīta par stratēģiskas nozīmes preču importa, eksporta, pārvietošanas vai tranzīta noteikumu pārkāpšanu šādos gadījumos:

a) stratēģiskas nozīmes preces tiek pārvietotas uz valsti, uz kuru attiecas starptautiskas sankcijas,

b) tiek pārvietotas šā likuma [pielikumā](#) minētās preces.

(1¹) Šā panta pirmās daļas 1. un 3. punkts nav attiecināms uz gadījumiem, kad 1. punktā minētais muitas maksājumu parāds vai 3. punktā papildu nomaksai valsts budžetā noteikto nodokļu summa ir segta vai attiecīgo maksājumu termiņi ir pagarināti (atlikti, sadalīti) saskaņā ar likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" 24. pantu un persona veic maksājumus saskaņā ar nodokļu administrācijas lēmumu (nomaksas grafiku).

(2) Piemērojot šā panta pirmās daļas ievaddaļā minētos normatīvos aktus muitas jomā, par atkārtotu muitas noteikumu pārkāpumu ir uzskatāmi pēc būtības identiski muitas jomā izdarīti pārkāpumi, par kuriem personai gada laikā piemēroto naudas sodu kopsumma pārsniedz 60 procentus no maksimāli piemērojamā naudas soda par šādu pārkāpumu.

(3) Piemērojot šā panta pirmās daļas ievaddaļā minētos normatīvos aktus muitas jomā, atkārtots nodokļu likumu pārkāpums ir nosakāms saskaņā ar likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" [32.4 pantu](#).

